

ETIKKRÅDET 2021

Rådets sammensetning:

Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland (Rådets faglige leder), Diakonhjemmet sykehusapotek

(Vara: Mona Tootoonchi, Rådets organisatoriske leder, Boots Norge)

Norsk Farmasøytisk Selskap; Viyan Tarin, Apotek 1 (Rådets organisatoriske leder)

(Vara: Kirsten Hjelle, Helsedirektoratet)

Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Anne Elise Monclair, Sjukehusapoteka Vest HF

(steppet inn fra vara til hovedmedlem for Jan Egil Røe, Lovisenberg sykehusapotek, da han måtte trekke seg)

(Vara: mangler)

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Camilla Wibetoe, Novartis

(Vara: Therese Bohne, Roche)

Primærapotek: Anne Røv-Johnsen, Vitusapotek

(Vara: mangler)

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Marit Waaseth, Universitetet i Tromsø

(Vara: Janne Mjelle, Universitetet i Tromsø)

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Miral Alabbasi, Universitetet i Bergen

(Vara: Marta Regine Skår, Universitetet i Oslo)

Hege Helm, Norsk Farmasøytisk Selskap, er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 4 regulære møter i 2021, i tillegg til et ekstraordinært møte for å diskutere innsendt case. 30. september holdt Marit en forelesning (digitalt) om etikk for farmasistudentene ved OsloMet. 14. oktober ble det avholdt en fagkveld i regi av Etikkrådet, NFF og NFS. Temaet var «Samtale om kommunikasjon og etikk». Det var 14 som deltok fysisk, og ca 20 som deltok via zoom.

Artikler i Norsk Farmaceutisk Tidsskrift:

Nr 1: Etisk prinsipp nr. 5; [Kollegialitet](#)

Nr 2: Urd Andestad; [Dialog er viktig](#)

Nr 3: Radoslaw Kowalski; [Tar daglig etiske vurderinger](#)

Ann Mari Holsæter; [Etikk må læres gjennom hele livet](#)

Nr 4: Randi Nyhammer-Taklo; [Løft etiske problemstillinger som kliniske farmasøytter står i](#)

Nr 5: Ellen Østmoe Bergh; [Bruker etikk som kompass i arbeidshverdagen](#)

Nr 6: Marianne Klausen; [Etikdiskusjoner må inneholde alle perspektiv](#)

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

Nr 7: Etikkrådets faglige leder, Hilde Frøyland, i samtale med Urd Andestad, Farmaceutenes leder;

[Faglig forsvarlighet](#)

Nr 8: Ann Helen Jakobsen; [Trygge og lett tilgjengelige arenaer for etisk refleksjon etterlyses](#)

Nr 9: Steinar Vik; [Viktig med tydelig yrkesetikk](#)

ETIKKRÅDET 2020

Rådets sammensetning:

Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland (Rådets faglige leder), Diakonhjemmet sykehusapotek

(Vara: Mona Tootoonchi, Rådets organisatoriske leder, Boots Norge)

Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe, Lovisenberg sykehusapotek

(Vara: Anne Elise Monclair, Sjukehusapoteka Vest HF)

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Camilla Wibetoe, Novartis

(Vara: Therese Bohne, Roche)

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Marit Waaseth, UiT

(Vara: Janne Mjelle, UiT)

Norsk Farmasøytisk Selskap; Hege Willoch, Norsk Medisinaldepot, ble avløst av Viyan Tarin, Apotek 1, midt i året

(Vara: Kirsten Hjelle, Helsedirektoratet)

Primærapotek: Xuan Nguyen, Ditt Apotek

(Vara: Aleksandra Gryczynska)

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Marte Regine Skår, Universitetet i Oslo

(Vara: åpen vara)

Hege Helm, Norsk Farmasøytisk Selskap, er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 3 regulære møter i 2020, i tillegg til tre ekstraordinære møter for å diskutere innsendt caser og innhold til spalteplass i NFT.

15. september holdt Mona og Jan Egil en forelesning om etikk for 90 studenter ved OsloMet. Fagmøtet som skulle ha vært avholdt i oktober ble avlyst.).

9. November holdt Hilde og Hege en etikk-kveld over zoom for studentene ved Universitetet i Bergen. Det var studentene selv som hadde ytret ønske om dette og som også hadde eksempler på caser de ønsket å behandle.

Artikler i Norsk Farmaceutisk Tidsskrift:

Nr 3: [Etikkrådets nye ledere ønsker flere samtaler om etikk](#)

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

Nr 5: [Etikkrådet – tilbake i NFT](#), presentasjon av Etikkrådet

Nr 6: [Etikkrådet- Fremme av helse](#)

Nr 7: [Etikkrådet – respekt for individet](#)

Nr 8: [Etikkrådet – Faglig integritet](#)

Nr 9: [Etikkrådet - Tillit](#)

ETIKKRÅDET 2019

Rådets sammensetning:

Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe (Rådets leder, Lovisenberg sykehusapotek) (Vara: Anne Elise Monclair, Sjukehusapoteka Vest HF)

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Camilla Wibetoe, Novartis (Vara: Therese Bohne, Roche)

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Marit Waaseth, UiT (Vara: Janne Mjelle, UiT)

Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland, Diakonhjemmet sykehusapotek (Vara: Mona Tootoonchi, Boots Norge)

Norsk Farmasøytisk Selskap; Hege Willoch, Norsk Medisinaldepot (Vara: Håvard Selby Ebbestad, Fürst Medisinsk Laboratorium)

Primærapotek; Xuan Nguyen, Ditt Apotek (Vara: ingen)

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Frank-Oliver Danielsen, Universitetet i Oslo (Vara: Marte Regine Skår, Universitetet i Oslo)

Hege Helm, Norsk Farmasøytisk Selskap, er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 4 regulære møter i 2019, i tillegg til ett møte for å diskutere en innsendt case. I tillegg arrangerte Etikkrådet i samarbeid med NFF et kveldsmøte 17. oktober om «Dilemmas». Rønnaug Larsen ønsket velkommen og Marit Waaseth innledet med å fortelle om Etikkrådet. Hilde Frøyland presenterte SME-modellen, som er et verktøy for å kunne behandle en etisk problemstilling. Apotekkjedene, sykehusapotekene og legemiddelindustrien ble i forkant av møtet spurt om hvilke dilemmas farmasøytter opplever i arbeidshverdagen. Det kom inn mange svar og 3 dilemmas ble plukket ut for nærmere diskusjon blant de fremmøtte. Det var 41 deltagere på møtet. Møtet ble holdt i NFF sitt møtelokale 1858.

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

ETIKKRÅDET 2018

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøyer i Norge (FIFN); Camilla Wibetoe, Novartis
(Vara: Therese Bohne, Roche)

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Marit Waaseth, UiT
(Vara: Janne Mjelle, UiT)

Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland, Diakonhjemmet sykehusapotek
(Vara: Mona Tootoonchi, Boots Norge)

Norsk Farmasøytisk Selskap; Hege Willoch, Norsk Medisinaldepot
(Vara: Håvard Selby Ebbestad, Fürst Medisinsk Laboratorium)

Norske Sykehusfarmasøyers Forening; Jan Egil Røe (Rådets leder, Lovisenberg sykehusapotek)

(Vara: Anne Elise Monclair, Sjukehusapoteka Vest HF)

Primærapotek: Xuan Nguyen, Ditt Apotek
(Vara: ingen)

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Era Gruda, Universitetet i Oslo
(Vara: Lisa Nguyen, Universitetet i Oslo)

Hege Helm, Norsk Farmasøytisk Selskap, er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 3 møter (ett ble avlyst) i 2018.

I tillegg arrangerte Etikkrådet i samarbeid med NFF et kveldsmøte om etikk, «Helsetjenester i apotek», som tok opp følgende til diskusjon: Er det for travelt i apotek til at farmasøyer kan yte faglig service og farmasøytiske tjenester? Hva er egentlig god kundeservice i apotek: å få faglig veiledning, raskest mulig ekspedisjon, bredest smil? Det ble holdt 3 innlegg og 3 stk. 5-minutters innlegg som opptakt til diskusjon. Det var ca 60 deltagere på møtet. Møtet ble holdt i NFF sitt møtelokale 1858.

ETIKKRÅDET 2017

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøyer i Norge (FIFN); Therese Bohne, Roche
(Vara: Linn Løkken Jacobsen, Roche)

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Marit Waaseth, UiT
(Vara: Janne Mjelva, UiT)

Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland, Diakonhjemmet sykehusapotek

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

(Vara: ingen)

Norsk Farmasøytisk Selskap; Rebwar Saleh, Sykehusapotekene HF. Midtveis i året overtok Hege Willoch, Norsk Medisinaldepot, denne plassen

(Vara: Håvard Selby Ebbestad, Først Medisinsk Laboratorium)

Norske Sykehusfarmasøytters Forening; **Jan Egil Røe** (Rådets leder, Lovisenberg sykehusapotek)

(Vara: Anne Elise Monclair, Sjukehusapoteka Vest HF)

Primærapotek: Torunn Gudmestad Øvrebø, Apotek 1

(Vara: Xuan Nguyen, Ditt Apotek)

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Mona Tootoonchi, Universitetet i Oslo

(Vara: Era Gruda, Universitetet i Oslo)

Hege Helm, Norsk Farmasøytisk Selskap, er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 4 møter i 2017.

I tillegg arrangerte Etikkrådet et kveldsmøte om etikk, «SKAM», som tok opp temaet skam og skyldfølelse rundt egen sykdom. Det ble holdt 2 innlegg, og til slutt oppfordret til en plenumsdiskusjon rundt temaet. Det var 17 deltager på møtet.

Etikkrådet hadde en enkel stand på Farmasidagene, og i den forbindelse ble det bestilt T-skjorter til de som skulle stå på standen.

ETIKKRÅDET 2016

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); **Therese Bohne**, Roche

(Vara: Linn Løkken Jacobsen, Roche)

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; **Marit Waaseth**, UiT

(Vara: Janne Mjelva, UiT)

Norges Farmaceutiske Forening; **Hilde Frøyland**, Diakonhjemmet sykehusapotek

(Vara: ingen)

Norsk Farmasøytisk Selskap; **Rebwar Saleh**, Sykehusapotekene HF

(Vara: Håvard Selby Ebbestad, Først Medisinsk Laboratorium)

Norske Sykehusfarmasøytters Forening; **Jan Egil Røe** (Rådets leder, Lovisenberg sykehusapotek)

(Vara: Anne Elise Monclair, Sjukehusapoteka Vest HF)

Primærapotek: **Torunn Gudmestad Øvrebø**, Apotek 1

(Vara: Xuan Nguyen, Ditt Apotek)

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); **Andreas Grue Thorbjørnsrud**,
HiOA

(Vara: Thianna Nguyen, HiOA)

Hege Helm, NFS, er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 4 møter i 2016.

I tillegg arrangerte Etikkrådet et kveldsmøte om etikk:

”Klinisk virkelighet – placebo eller ikke”. Det ble holdt 4 innlegg, og til slutt en paneldebatt.

Det var 33 deltager på møtet.

Etikkrådet hadde en enkel stand på Farmasidagene, og i den forbindelse ble det laget et postkort som skulle oppfordre til samtale om etikk.

ETIKKRÅDET 2015

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Therese Bohne

Vara: Linn Løkken Jacobsen

Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Else-Lydia Toverud

Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland

Norsk Farmasøytisk Selskap; Hilde Ariansen

Vara: Rebwar Saleh

Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe (Rådets leder)

Primærapotek: Torunn Gudmestad Øvrebø

Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Marie Karoliussen

Vara: Andreas Grue Thorbjørnsen

Hege Helm er Etikkrådets sekretær.

Rådet jobber med å få på plass en vara for hver av medlemmene.

Rådet hadde 3 møter i 2015.

I tillegg arrangerte Etikkrådet et kveldsmøte om etikk:

”Klinisk virkelighet – placebo eller ikke”. Det ble holdt 4 innlegg, og til slutt en paneldebatt.

Det var 33 deltager på møtet.

Etikkrådet hadde en enkel stand på Farmasidagene, og i den forbindelse ble det laget et postkort som skulle oppfordre til samtale om etikk.

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

ETIKKRÅDET 2014

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Siri Mangschou
Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Else-Lydia Toverud
Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland
Norsk Farmasøytisk Selskap; Hilde Ariansen (Rådets leder, første halvår)
Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe (Rådets leder)
Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Torunn Gudmestad
(avtroppende), Marie Karoliussen (ny)
Hege Helm er Etikkrådets sekretær. Rådet hadde 3 møter i 2014.

ETIKKRÅDET 2013

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Siri Mangschou
Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Elisabeth Moen Rørvik (Rådets leder)
Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland
Norsk Farmasøytisk Selskap; Hilde Ariansen
Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe
Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Kari Christiane Bjerknæs
(avtroppende), Torunn Gudmestad (ny)
Hege Helm er Etikkrådets sekretær. Rådet hadde 3 møter i 2013. I tillegg kom et møte for å
forberede Etikk-workshop og foredrag på Farmasidagene.

ETIKKRÅDET 2012

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Siri Mangschou (vara for Marianne
Lønmo)
Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Elisabeth Moen Rørvik (Rådets leder)
Norges Farmaceutiske Forening; Hilde Frøyland
Norsk Farmasøytisk Selskap; Hilde Ariansen
Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe
Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Kari Christiane Bjerknæs
Rønnaug Larsen er Etikkrådets sekretær. Rådet hadde 2 møter i 2012.

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

ETIKKRÅDET 2011

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Marianne Lønmo (vara Siri Mangschou)
Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Elisabeth Moen Rørvik
Norges Farmaceutiske Forening; Inger Wabø
Norsk Farmasøytisk Selskap; Karen Marie Ulshagen
Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe
Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Kari Christiane Bjerknæs

Rønnaug Larsen er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 3 møter i 2011, og deltok med egen poster på Farmasidagene 2011.

ETIKKRÅDET 2010

Rådets sammensetning:

Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Marianne Lønmo
Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Elisabeth Moen Rørvik
Norges Farmaceutiske Forening; Inger Wabø
Norsk Farmasøytisk Selskap; Karen Marie Ulshagen
Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe
Norwegian Pharmaceutical Students Association (NoPSA); Rose Marie Stange Bekkevold

Daglig leder er Etikkrådets sekretær.

Rådet hadde 2 møter i 2010.

ETIKKRÅDET 2009

Etikkrådet for farmasøytter i Norge er det faste organ i spørsmål som angår farmasøytisk yrkesetikk. Rådet er frittstående og ble opprettet i 1999. Det har de siste par år ikke vært i virksomhet, og var modent for revidering. Styret besluttet på styremøte 17.juni å nedsette et nytt Etikkråd. For å skape profesjonsbredde består rådet av 1 representant fra henholdsvis

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

- Norges Farmaceutiske Forening; Inger Wabø
- Norske Sykehusfarmasøytters Forening; Jan Egil Røe
- Foreningen av industrifarmasøytter i Norge (FIFN); Marianne Lønmo
- Norsk Farmasøytisk Selskap; Karen Marie Ulshagen

Daglig leder er refererende sekretær og NFS forestår budsjettet.

Rådet hadde konstituerende møte 29.oktober 2009. Det tar sikte på å ha møter 2 ganger per år. Til å håndtere saker mellom møtene vil et rådsmedlem inneha funksjonen som beredskapsansvarlig. Rådet har også knyttet til seg avdelingsdirektør/professor i REK (de regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk) Sør-Øst, Knut Ruyter. For mer informasjon om rådet, se under menyvalget *ETIKK* på www.nfs.no

Fra 2010 er rådet utvidet med ytterligere 2 representanter fra henholdsvis

- Nasjonalt profesjonsråd for farmasiutdanning; Elisabeth Moen Rørvik
- Norwegian Pharmaceutical Students Association (NOPSA); Rose Marie Stange Bekkevold

Brosjyre med de etiske retningslinjene er trykket opp og sendt ut til alle utdanningsinstitusjonene, i tillegg til å bli lagt i alle deltakernetene på Farmasidagene 2009.

ETIKKRÅDET 2008

Et internt utvalg som ble opprettet 22.11.2006 for å vurdere fremtidig organisering av Etikkrådet, la fram sin innstilling 6.05.2008. Utvalget anbefalte at Etikkrådet videreføres med omtrent samme oppgaver og myndighet som før. Man anbefalte at Etikkrådet forankres i NFS som både oppnevner medlemmene og er ansvarlig for den økonomiske driften av rådet.

Man har foreløpig ikke lyktes med å opprette et nytt Etikkråd.

ETIKKRÅDET 2007

Funksjonstiden til Etikkrådets medlemmer gikk ut ved årsskiftet 2006/2007 men funksjonstiden ble forlenget til juni 2007. Leder for Etikkrådet har vært Inger Wabø.

Styret i NFS ønsket å foreta en samlet vurdering av hvordan arbeidet fremover best kan drives og man arrangerte 5. juni 2007 et møte med representanter fra de øvrige

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

farmasøytiske yrkes- og interesseorganisasjoner samt andre innbudte for å drøfte Etikkrådets funksjon og eventuell grenseoppgang mot andre instanser. Evalueringen av dette møtet er forsinket, og vi har pr. i dag intet fungerende Etikkråd.

ETIKKRÅDET 2006

Leder for Etikkrådet er Inger Wabø.

Styret i NFS ønsker å foreta en samlet vurdering av hvordan arbeidet fremover best kan drives. Man ønsker våren 2007 å arrangere et møte med de øvrige farmasøytiske yrkes- og interesseorganisasjoner for å drøfte Etikkrådets funksjon og eventuell grenseoppgang mot andre instanser.

ETIKKRÅDET 2005

Leder for Etikkrådet er Inger Wabø. Se egen årsrapport. *)

ETIKKRÅDET 2004

Leder for Etikkrådet er Kjersti Bakken. Se egen årsrapport. *)

ETIKKRÅDET 2003

Leder for Etikkrådet er Kjersti Bakken. Se egen årsrapport. *)

*) Egne årsrapporter kan dessverre ikke oppdrives (kommentar Hege Helm, daglig leder i NFS fra 2013)

ETIKKRÅDET 2001

Det er utarbeidet nye retningslinjer fra Etikkrådet (tidl. Etisk Råd). Leder for Etikkrådet har vært Kjersti Bakken. Budsjettet for Etikkrådet ble satt til kr 60 000.-.

ETIKKRÅDET 2000

Leder for Etisk Råd har vært Kjersti Bakken. Budsjettet for Etisk Råd ble satt til kr 67 000.-. Årsaken til at budsjettet er høyere er at Etisk Råd skal drive oppsøkende virksomhet.

**NORSK
FARMASØYTISK
SELSKAP**

ETIKKRÅDET 1999

Etisk Råd for farmasien i Norge består av Jon Brynhildsrud, Kjersti Bakken, Åge Wifstad, Anne Marie Horn, Kjell Erik Andersen. Varamedlemmer er Arnt Stabell-Kulø og Nina Refsum. Rådet har hatt flere møter i 1999, fått egen spalte i NAT og bidratt med workshop på Farmasidagene med foredragsholder.

ETIKKRÅDET 1998

Det første Etisk råd for farmasien i Norge ble oppnevnt i 1998. Det består av: Jon Brynhildsrud, Kjersti Bakken, Åge Wifstad, Anne Marie Horn, Kjell Erik Andersen. Varamedlemmer er Arnt Stabell-Kulø og Nina Refsum.

